

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Der har i de senere Aar forskellige Gange, navnlig fra Landbrugets Repræsentanter, været fremsat Ønsker om Indførelse af en lovordnet Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr.

Dette Ønske er let forstaaeligt. Rets-tvistigheder af denne Art indtage en særdeles fremtrædende Plads paa Retternes Lister og koste aarlig de interesserede Kredse ikke ubetydelige Summer. Dertil kommer, at Domstolevejens nødvendige Langvarighed vil paa dette Omraade, hvor der procederes om Retten over og de Egenskaber, der findes hos et Husdyr i en af Parternes Besiddelse, i ganske særlig Grad gøre sig gældende som en følelig Ulempe. Inden Retssagen er forbi, ere de faktiske Forhold forrykkede paa en Maade, der gør det endnu mere usikkert end ellers, om den Part, der har Ret, kommer nogenledes skadesløs fra Rets-sammenstødet. Endelig medfører baade Stridens Genstand og de Forhold, hvorunder Retshandlerne ofte indgaas, at der her kan være Brug for en særlig Sag-kundskab, for en Fortrolighed med Sædvaner og specielle Opfattelser og for en Bedømmelse efter Billighedshensyn og Kendskab til Personer og Forhold i det enkelte Tilfælde, der alt ligger Domstolens Organisation og Virkemaade i civile Sager fjærnere.

Det Forsøg, der i det foreliggende Lovforslag gøres paa at løse den saaledes fremkomne Opgave: Indførelsen af Voldgift i Husdyrhandelen, er bygget paa to Hovedsynspunkter: paa den ene Side, at *Voldgiftsinstituttets Brug skal være frivillig* og bero paa Parternes samstemmende Vedtagelse i hvert enkelt Tilfælde, paa den anden Side, at Voldgiftsinstituttet, naar dets Brug er vedtaget, skal gøre Gavn til Bunds, saaledes at senere Retssag undgaas, d. e. at *Voldgiftskendelserne skulle være eksigible*. Naturligvis bliver det, naar der er Spørgsmaal om at opnaa en hurtig og billig Afgørelse ved Lægmand af private Retsstridigheder, en Skønssag, hvorvidt man paa det ene eller det andet af de to nævnte Hovedpunkter skal gaa. Hegns- og Vandsynslovgivningen frembyder Eksempler paa, at Afgørelsen ved Lægmand kan paatvinges den ene Part af den anden, og den senere Tids Ret frembyder

Eksempler baade paa, at Kendelser ved paatvungen Voldgift ere eksigible (Lærlingeforholdet), og paa, at Kendelser ved frivillig Voldgift ikke ere det (Handel med Gødnings- og Foderstoffer). Men efter Karakteren af de i Husdyrhandelen foreliggende Sager, der regelmæssig dreje sig om Værdier af en ikke ringe Betydning, sjældnere dog om egentlige Velfærdssager, og efter det Maal af Betyggelse, som de foreslaaede Voldgiftsmænd kunne antages at frembyde, findes det passende at gaa den Mellemvej: kun at sætte Voldgiften i Bevægelse, naar begge Parter ere indgaaede derpaa, men derefter at lade en truffen Afgørelse staa fast som umiddelbart Grundlag for Gennemførelsen ved Retstvang.

Overfor Betæneligheder i sidstnævnte Henseende maa det overhovedet erindres, hvad der under Behandlingen af denne Sag paa ethvert Punkt gør sig gældende, at Hurtigheden og Billigheden i Opnaelsen af Resultatet er et Hensyn, der til en vis Grad danner Modsætning til Bestræbelsen for den størst mulige Garanti for Resultatets juridiske Uangribelighed. Hvad der kræves paa det ene Punkt, medfører Afslag i Kravet paa det andet. Men naar Loven alene staaar som et Tilbud til de Personer, der finde det stemmende med deres Interesser at benytte den, kan man formentlig rolig gøre Tilbudet fuldtud og overlade dem, om de ville tage imod det.

Med Hensyn til Lovforslagets enkelte Bestemmelser bemærkes følgende:

Til § 1.

Under Forslagets Regler tilsigtes henført Handelen med de Arter af Husdyr, der have større Værdi og særlig ere Genstand for Omsætning. Det foreslaas for en Sikkerheds Skyld udtrykkelig udtalt, at Reglerne gælder ikke blot de voksne Dyr, men ogsaa Afkommet, og at ikke alene Køb og Salg, men ogsaa de paa dette Omraade meget praktiske Bytteretshandler omfattes af Forslaget.

Til § 2.

Det kunde ligge nær at overlade Udmeldelsen af Voldgiftsmændene til Landboforeningerne, i hvilke Ønskerne om denne